

USTAWA
z dnia 14 grudnia 1995 r.

o izbach rolniczych

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 927, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, z 2006 r. Nr 200, poz. 1472, z 2007 r. Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 139, poz. 876, z 2014 r. poz. 434.

Art. 1.

1. Tworzy się samorząd rolniczy działający na rzecz rozwiązywania problemów rolnictwa i reprezentujący interesy zrzeszonych w nim podmiotów.
2. Członkami samorządu rolniczego z mocy prawa są:
 - 1) osoby fizyczne i prawne, będące podatnikami podatku rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym,
 - 2) osoby fizyczne i prawne, będące podatnikami podatku dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych,
 - 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych posiadający w tych spółdzielniach wkłady gruntowe.

Art. 2.

1. Samorząd rolniczy jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega tylko ustawom.
2. Samodzielność samorządu rolniczego podlega ochronie sądowej.

Art. 3.

1. Jednostkami organizacyjnymi samorządu rolniczego są izby rolnicze, zwane dalej „izbami”.
2. Terenem działania izby jest obszar województwa.
3. Członkami izby są osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 i 2, płacące podatki na terenie działania izby oraz osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3, będące członkami rolniczych spółdzielni produkcyjnych, mających siedzibę na terenie działania izby.
4. Izby działają na rzecz rolnictwa, wpływają na kształtowanie polityki rolnej i uczestniczą w jej realizacji.
5. Izby posiadają osobowość prawną.

Art. 4.

W celu realizacji wspólnych zadań izby mogą zawierać porozumienia regionalne.

Rozdział 2
Zadania i zasady działania izb**Art. 5.**

1. Do zadań izb należy w szczególności:

- 1) sporządzanie analiz, ocen, opinii i wniosków z zakresu produkcji rolnej oraz rynku rolnego i przedstawianie ich organom administracji rządowej i samorządu terytorialnego,
- 2) występowanie do organów administracji rządowej w województwie i organów samorządu terytorialnego z inicjatywą w zakresie regulacji prawnych dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych oraz opiniowanie projektów tych przepisów,
- 3) prowadzenie działań na rzecz tworzenia rynku rolnego oraz poprawy warunków zbytu płodów rolnych i produktów rolnych,
- 4) prowadzenie analiz kosztów i opłacalności produkcji rolnej,
- 5) gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji gospodarczych na potrzeby producentów rolnych oraz innych przedsiębiorców,
- 6) doradztwo w zakresie działalności rolniczej, wiejskiego gospodarstwa domowego oraz uzyskiwania przez rolników dodatkowych dochodów,
- 7) podejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury rolnictwa i wsi oraz poprawy struktury agrarnej,
- 8) podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie,
- 9) prowadzenie listy rzeczoznawców oraz przyznawanie tytułów kwalifikacyjnych w zakresie rolnictwa, na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
- 10) kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki i rzetelnego postępowania w działalności gospodarczej,
- 11) działanie na rzecz podnoszenia jakości środków i urządzeń stosowanych w działalności rolniczej oraz na rzecz poprawy warunków pracy i bezpieczeństwa w rolnictwie,
- 12) współdziałanie z jednostkami prowadzącymi szkoły rolnicze, wspieranie ich działalności, inicjowanie powstawania nowych szkół i zmian w programach nauczania oraz współorganizowanie praktyk,
- 13) kształtowanie świadomości ekologicznej producentów rolnych,
- 14) inicjowanie działań mających na celu powoływanie i wspieranie zrzeszeń i stowarzyszeń producentów rolnych i leśnych,
- 15) działanie na rzecz poprawy jakości produktów rolnych,
- 16) promowanie eksportu produktów rolnych,
- 17) rozwijanie współpracy z zagranicznymi organizacjami producentów rolnych,
- 18) współpraca z administracją publiczną w zakresie ochrony środowiska, zdrowia i wiejskiego dziedzictwa kulturowego.

2. Izby mogą wykonywać zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, przekazane ustawami lub na podstawie porozumień z właściwymi organami administracji rządowej.
3. Izby mogą realizować zadania przekazane w drodze porozumienia przez organy samorządu terytorialnego z zakresu zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.
4. Zadania, o których mowa w ust. 2 i 3, są wykonywane przez izby po zapewnieniu koniecznych środków finansowych przez administrację rządową lub samorządową.

Art. 5a.

1. Organy administracji rządowej w województwie oraz organy samorządu terytorialnego zasięgają opinii właściwej miejscowo izby o projektach aktów prawa miejscowego dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, z wyjątkiem przepisów porządkowych.
2. Termin do przedstawienia opinii, o której mowa w ust. 1, wynosi:
 - 1) co najmniej 14 dni od dnia doręczenia projektu – dla projektów przesłanych przez organy administracji rządowej w województwie,
 - 2) 14 dni od dnia doręczenia projektu – dla projektów przesłanych przez organy samorządu terytorialnego.
3. Nieprzedstawienie przez izbę stanowiska w wyznaczonym terminie uważa się za akceptację przedłożonego projektu.

Art. 6.

1. Sprawy indywidualne z zakresu administracji rządowej oraz wynikające z zakresu zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego załatwiane są przez izbę w trybie postępowania administracyjnego.
2. Decyzje administracyjne w sprawach z zakresu, o którym mowa w ust. 1, wydaje prezes izby.
3. Prezes izby może upoważnić w formie pisemnej wiceprezesa izby lub innych członków zarządu, a także przewodniczących rad powiatowych izby, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 4, do wydawania decyzji administracyjnych, o których mowa w ust. 2, w imieniu prezesa izby.
4. W postępowaniu administracyjnym organami wyższego stopnia są:
 - 1) w sprawach z zakresu administracji rządowej – wojewoda,
 - 2) w sprawach z zakresu zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego – samorządowe kolegium odwoławcze.

Art. 7.

1. Izba:
 - 1) nie może prowadzić działalności gospodarczej,
 - 2) może wyłącznie:
 - a) być współnikiem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcjonariuszem spółki akcyjnej,

- b) tworzyć fundacje,
 - c) być członkiem wspierającym stowarzyszenia oraz założycielem lub członkiem związku stowarzyszeń
– które prowadzą działalność w zakresie zgodnym z ustawowymi i statutowymi zadaniami izby.
2. Dochód izby z tytułu posiadania udziałów lub akcji w spółkach może być przeznaczony wyłącznie na realizację zadań ustawowych i statutowych izby.

Art. 8.

1. Izby działają na podstawie ustawy i statutu.
2. Statut izby określa w szczególności:
 - 1) nazwę i siedzibę izby,
 - 2) teren działania,
 - 3) prawa i obowiązki członków izby,
 - 4) zadania izby oraz sposoby ich realizacji,
 - 5) strukturę organizacyjną,
 - 6) tryb wyboru i odwoływania komisji rewizyjnej i zarządu izby,
 - 7) zasady reprezentowania izby na zewnątrz,
 - 8) zasady zawierania porozumień regionalnych,
 - 9) zasady powoływania i pracy komisji problemowych,
 - 10) zasady gospodarki finansowej, w tym sposób dysponowania majątkiem oraz zaciągania zobowiązań majątkowych,
 - 11) szczegółowe zasady działania rad powiatowych izby.

Rozdział 3 Organy izby

Art. 9.

1. Organami izby są:
 - 1) walne zgromadzenie,
 - 2) komisja rewizyjna,
 - 3) zarząd,
 - 4) rady powiatowe izby.
2. (uchylony).

Art. 10.

1. Najwyższym organem izby jest walne zgromadzenie.
2. Kadencja walnego zgromadzenia trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

Art. 11.

1. Zarząd zwołuje walne zgromadzenie co najmniej dwa razy w roku.

2. Zarząd zwołuje również walne zgromadzenie na wniosek komisji rewizyjnej albo na wniosek co najmniej 1/3 ogólnej liczby członków walnego zgromadzenia.

Art. 12.

1. Do wyłącznej właściwości walnego zgromadzenia należy:
 - 1) uchwalanie i zmiana statutu,
 - 2) wybór i odwoływanie, w głosowaniu tajnym, zarządu, poszczególnych jego członków oraz komisji rewizyjnej i poszczególnych jej członków,
 - 3) uchwalanie regulaminu obrad,
 - 4) uchwalanie regulaminów pracy zarządu i komisji rewizyjnej,
 - 5) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań zarządu i komisji rewizyjnej,
 - 6) podejmowanie uchwał w sprawie absolutorium dla zarządu,
 - 7) uchwalanie budżetu,
 - 8) podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych określonych w statucie, a także określanie maksymalnej kwoty zobowiązań, które może zaciągnąć zarząd,
 - 9) podejmowanie uchwał w sprawie wysokości składki członkowskiej,
 - 10) uchwalanie wysokości diet i zwrotu kosztów podróży służbowych członków walnego zgromadzenia, komisji rewizyjnej, zarządu, komisji problemowych, rad powiatowych izby oraz delegata do Krajowej Rady Izb Rolniczych, a także zasad i trybu ich wypłaty,
 - 11) podejmowanie uchwał w sprawie przejęcia, w drodze porozumienia, zadań należących do właściwości administracji rządowej, o których mowa w art. 5 ust. 2,
 - 12) podejmowanie uchwał w sprawie przejęcia zadań przekazywanych w drodze porozumienia przez organy samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 5 ust. 3,
 - 13) podejmowanie uchwał w sprawach:
 - a) utworzenia lub przystąpienia do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej,
 - b) utworzenia fundacji,
 - c) przystąpienia do stowarzyszenia w charakterze członka wspierającego,
 - d) założenia związku stowarzyszeń lub przystąpienia do takiego związku,
 - 14) wyrażanie zgody na członkostwo izby w innych organizacjach krajowych i zagranicznych,
 - 15) ustalanie zasad odpłatności za usługi świadczone przez izbę.
2. Statut izby może określić inne sprawy zastrzeżone do wyłącznej właściwości walnego zgromadzenia.

Art. 13.

1. Uchwały walnego zgromadzenia zapadają większością głosów w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Statut izby lub jego zmiana uchwalane są większością głosów w obecności co najmniej 2/3 ogólnej liczby członków walnego zgromadzenia.

Art. 14.

1. Walne zgromadzenie powołuje spośród swoich członków komisje problemowe.
2. Na wniosek komisji, o których mowa w ust. 1, walne zgromadzenie może rozszerzyć ich skład o osoby niebędące członkami walnego zgromadzenia. Osoby te nie mogą stanowić więcej niż 50% składu komisji.

Art. 15.

W obradach walnego zgromadzenia mogą uczestniczyć bez prawa udziału w głosowaniu delegowani przedstawiciele:

- 1) organów samorządu województwa,
- 2) związków zawodowych rolników indywidualnych, mających struktury wojewódzkie zarejestrowane w sądzie właściwym dla związków zawodowych,
- 3) społeczno-zawodowych organizacji rolników, mających struktury wojewódzkie zarejestrowane w sądzie właściwym dla organizacji społeczno-zawodowych.

Art. 16.

1. Komisja rewizyjna składa się z 5 osób wybranych spośród członków walnego zgromadzenia.
2. Do zadań komisji rewizyjnej należy w szczególności:
 - 1) kontrola wykonywania uchwał walnego zgromadzenia,
 - 2) kontrola działalności finansowej izby,
 - 3) przedstawianie walnemu zgromadzeniu wniosków o udzielenie bądź odmowę udzielenia absolutorium zarządowi oraz wniosków wraz z uzasadnieniem o odwołanie zarządu lub poszczególnych jego członków,
 - 4) podejmowanie uchwały w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania rocznego sprawozdania finansowego.
3. Członek komisji rewizyjnej nie może być jednocześnie członkiem zarządu.
4. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka walnego zgromadzenia będącego członkiem komisji rewizyjnej walne zgromadzenie dokonuje wyboru uzupełniającego na najbliższym posiedzeniu przypadającym po dniu wygaśnięcia mandatu.
5. W przypadku odwołania komisji rewizyjnej bez równoczesnego wyboru nowej komisji rewizyjnej dotychczasowa komisja rewizyjna działa do czasu wyboru nowej komisji.

Art. 17.

Uchwały komisji rewizyjnej zapadają większością głosów, w obecności co najmniej połowy jej składu. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 18.

1. Zarząd wybierany jest spośród członków walnego zgromadzenia izby.
2. W skład zarządu wchodzi: prezes, wiceprezes i 3 członkowie.
3. Zarząd wybierany jest na pierwszym posiedzeniu nowo wybranego walnego zgromadzenia, nie później jednak niż w ciągu 3 miesięcy od dnia wyborów, i działa do czasu wyboru nowego zarządu.
4. Jeżeli walne zgromadzenie nie dokona wyboru zarządu w terminie określonym w ust. 3, ulega ono rozwiązaniu z mocy prawa.
5. Informację o rozwiązaniu walnego zgromadzenia z mocy prawa z przyczyny określonej w ust. 4 wojewoda przekazuje Zarządowi Krajowej Rady Izb Rolniczych, który zarządza przeprowadzenie wyborów do walnego zgromadzenia.
6. Do czasu wyboru zarządu przez nowe walne zgromadzenie wojewoda wyznacza osobę, która w tym okresie pełni funkcję organów izby.
7. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka walnego zgromadzenia będącego członkiem zarządu walne zgromadzenie dokonuje wyboru uzupełniającego na najbliższym posiedzeniu przypadającym po dniu wygaśnięcia mandatu.
8. W przypadku odwołania zarządu bez równoczesnego wyboru nowego zarządu dotychczasowy zarząd działa do czasu wyboru nowego zarządu.

Art. 19.

Do właściwości zarządu należą wszystkie sprawy izby niezastrzeżone ustawą lub statutem dla innych organów, a w szczególności:

- 1) przygotowywanie projektów uchwał walnego zgromadzenia,
- 2) opracowywanie projektów budżetu, wraz z planem finansowym,
- 3) przedstawianie walnemu zgromadzeniu do zatwierdzenia rocznych sprawozdań z działalności statutowej i finansowej,
- 4) podejmowanie uchwał w sprawach zaciągania kredytów i innych zobowiązań finansowych do wysokości ustalonej przez walne zgromadzenie,
- 5) ustalanie zasad wynagradzania pracowników biura izby oraz ustalanie wysokości wynagrodzenia dyrektora biura,
- 6) (uchylony),
- 7) podejmowanie czynności związanych z działalnością izby, o której mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2.

Art. 20.

1. Uchwały zarządu zapadają większością głosów, w obecności co najmniej połowy jego składu. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos prezesa.
2. Delegat do Krajowej Rady Izb Rolniczych może uczestniczyć bez prawa głosu w posiedzeniach zarządu izby, o których terminie powinien być powiadamiany.

Art. 21.

Oświadczenia woli w zakresie praw i obowiązków oraz zobowiązań majątkowych izby składają dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu i pracownik biura upoważniony przez zarząd.

Art. 21a.

Członkom walnego zgromadzenia, zarządu, komisji problemowych, komisji rewizyjnej, rady powiatowej izby i delegatowi do Krajowej Rady Izb Rolniczych przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych na zasadach określonych przez walne zgromadzenie.

Art. 22.

1. Zarząd realizuje swoje zadania przy pomocy biura.
2. Biurem kieruje dyrektor, który w stosunku do pracowników biura wykonuje czynności z zakresu prawa pracy.
3. Dyrektora biura powołuje i odwołuje zarząd.

Art. 22a.

1. Rada powiatowa izby działa na obszarze powiatu.
2. Pracami rady powiatowej izby kieruje jej przewodniczący.
3. Do zadań rady powiatowej izby należy:
 - 1) sporządzanie analiz i opinii, przedstawianie wniosków oraz dokonywanie ocen z zakresu rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych i przedstawianie ich zarządowi izby,
 - 2) wydawanie opinii w sprawach zgłoszonych przez zarząd lub walne zgromadzenie izby,
 - 3) realizacja innych obowiązków określonych w statucie izby.
4. Przepis ust. 1 nie dotyczy miast na prawach powiatu.

Rozdział 4**Zasady przeprowadzania wyborów do walnego zgromadzenia izby****Art. 23.**

1. Czynne i bierne prawo wyborcze w wyborach do walnego zgromadzenia mają członkowie izby.
2. Osoba prawna realizuje swoje prawa wyborcze za pośrednictwem przedstawiciela wskazanego przez władze tej osoby, uprawnionego do jej reprezentowania przy czynnościach prawnych.

Art. 24.

1. Członkowie walnego zgromadzenia są wybierani spośród członków izby w wyborach pośrednich, dwustopniowych, przeprowadzanych w głosowaniu tajnym.
2. Członkowie walnego zgromadzenia wybierani są według zasad:
 - 1) w okręgu wyborczym obejmującym obszar jednej gminy wybiera się członków rady powiatowej izby, z tym że:
 - a) w okręgu wyborczym, w którym powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 4 tys. ha, wybiera się jednego członka tej rady,
 - b) w okręgu wyborczym, w którym powierzchnia użytków rolnych przekracza 4 tys. ha, wybiera się dwóch członków tej rady,
 - 2) na pierwszym posiedzeniu rada powiatowa izby wybiera spośród swoich członków większością głosów przewodniczącego oraz delegata na walne zgromadzenie i niezwłocznie zgłasza ich wybór ustępującemu zarządowi izby.
3. W przypadku gdy w głosowaniu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, największą liczbę głosów otrzymało dwóch lub więcej kandydatów, o pierwszeństwie rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez radę powiatową izby.
4. Przewodniczący oraz delegat, o których mowa w ust. 2 pkt 2, wchodzi w skład walnego zgromadzenia izby.
5. W okręgu wyborczym stanowiącym obszar miasta na prawach powiatu wybiera się jednego przedstawiciela, który wchodzi w skład rady powiatowej izby działającej na obszarze sąsiedniego powiatu. Przepisy dotyczące wyboru do rad powiatowych izby stosuje się odpowiednio.
6. Jeżeli z miastem na prawach powiatu sąsiaduje więcej niż jeden powiat, radę powiatową izby, w skład której wchodzi przedstawiciel, o którym mowa w ust. 5, ustala, w drodze uchwały, ustępujące walne zgromadzenie izby, na której obszarze działania położone jest miasto na prawach powiatu, najpóźniej na 30 dni przed upływem kadencji tego zgromadzenia.
7. Do czasu wyboru przewodniczącego, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, obradom posiedzenia przewodniczy najstarszy wiekiem członek rady powiatowej obecny na posiedzeniu.

Art. 25.

1. Wybory do walnego zgromadzenia zarządza, w drodze uchwały, Krajowa Rada Izb Rolniczych najpóźniej na 30 dni przed upływem kadencji walnego zgromadzenia. Datę wyborów wyznacza się na dzień wolny od pracy przypadający w ciągu 60 dni po upływie kadencji walnego zgromadzenia izby.
2. W uchwale, o której mowa w ust. 1, określa się terminarz wykonania poszczególnych czynności związanych z przeprowadzeniem wyborów.

Art. 26.

1. Wybory do rady powiatowej izby przeprowadzają:
 - 1) komisja wojewódzka, w liczbie 11 osób, wybrana przez ustępujące walne zgromadzenie spośród osób uprawnionych, o których mowa w art. 23,

- 2) komisje okręgowe, w liczbie 5-7 osób, powołane przez komisję wojewódzką spośród osób uprawnionych, o których mowa w art. 23.
2. Komisje, o których mowa w ust. 1, wybierają spośród swoich członków przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza komisji.
3. W skład komisji nie mogą wchodzić osoby kandydujące w wyborach do rady powiatowej.
4. Osoby wchodzące w skład komisji pełnią swoje funkcje honorowo.

Art. 27.

1. Prawo zgłaszania kandydatów w wyborach do rady powiatowej izby przysługuje członkom izby.
2. Zgłoszenie kandydatury wymaga poparcia co najmniej 50 członków danej izby posiadających prawo wyborcze w danym okręgu wyborczym, a w okręgu wyborczym, w którym liczba członków danej izby wynosi mniej niż 50, zgłoszenie kandydatury wymaga poparcia co najmniej 10% członków danej izby posiadających czynne prawo wyborcze w danym okręgu wyborczym.
3. Poparcia, o którym mowa w ust. 2, można udzielić więcej niż jednemu kandydatowi. Wycofanie udzielonego poparcia jest nieskuteczne.
4. Do zgłoszenia załącza się:
 - 1) pisemne oświadczenie kandydata o zgodzie na kandydowanie,
 - 2) listę członków popierających kandydata, zawierającą czytelnie podane imię (imiona), nazwisko i adres zamieszkania oraz serię i numer dowodu osobistego osoby fizycznej udzielającej poparcia oraz jej podpis.
5. Zgłoszenia do komisji okręgowej dokonuje osobiście kandydat lub pisemnie wskazana przez niego osoba.
6. W przypadku udzielenia poparcia przez osobę prawną podaje się odpowiednio jej nazwę, adres siedziby oraz imię i nazwisko przedstawiciela, o którym mowa w art. 23 ust. 2.
7. W przypadku zgłoszenia kandydata przez osobę prawną przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio. Do zgłoszenia załącza się dokument o ustanowieniu przedstawiciela, o którym mowa w art. 23 ust. 2.
8. Kandydować można tylko w jednym okręgu wyborczym.

Art. 28.

1. Głosowanie w wyborach do rady powiatowej izby przeprowadza się na obszarze okręgu wyborczego, który jest równocześnie obwodem głosowania. Komisja okręgowa może postanowić o podziale okręgu wyborczego na dwa lub więcej obwodów głosowania.
2. Spis uprawnionych do udziału w głosowaniu, o których mowa w art. 3 ust. 3, sporządza się w urzędzie gminy. Sporządzanie spisu jest zadaniem zleconym gminie.
3. Spis, o którym mowa w ust. 2, udostępniany jest do wglądu w siedzibie urzędu gminy najpóźniej w 14 dniu przed dniem wyborów. Każdy może wnieść zażalenie w sprawie nieprawidłowości spisu.

4. Organ, który sporządził spis, rozpatruje zażalenie w ciągu 3 dni od daty jego wniesienia i wydaje decyzję w sprawie.
5. Od decyzji nieuwzględniającej zażalenia przysługuje prawo wniesienia, za pośrednictwem organu sporządzającego spis, skargi do sądu rejonowego w ciągu 3 dni.
6. Sąd rozpoznaje skargę w postępowaniu nieprocesowym w terminie 3 dni od daty wniesienia skargi. Postanowienie sądu doręcza się osobie, która wniosła skargę, oraz organowi, który sporządził spis. Od postanowienia sądu nie przysługują środki odwoławcze.

Art. 29.

1. W przypadku podziału okręgu wyborczego na obwody głosowania:
 - 1) komisja okręgowa powołuje komisje obwodowe w liczbie 5-7 osób,
 - 2) spis uprawnionych, o których mowa w art. 28 ust. 2, sporządza się odrębnie dla każdego obwodu głosowania,
 - 3) głosowanie przeprowadzają komisje obwodowe, sporządzając po jego zakończeniu protokoły wyników głosowania w obwodzie; protokół ten przekazywany jest niezwłocznie do komisji okręgowej.
2. Przepisy art. 26 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

Art. 30.

1. Wyniki głosowania i wynik wyborów w okręgu wyborczym do rady powiatowej izby ustala komisja okręgowa.
2. W okręgu jednomandatowym mandat członka rady powiatowej izby uzyskuje kandydat, który otrzymał największą liczbę głosów. W przypadku gdy dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą liczbę głosów uprawniającą do uzyskania mandatu, o pierwszeństwie rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję okręgową.
3. W okręgu dwumandatowym mandaty członków rady powiatowej izby uzyskują dwaj kandydaci, którzy otrzymali kolejno największą liczbę głosów. W przypadku gdy dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą liczbę głosów uprawniającą do uzyskania mandatu i kandydatów tych jest więcej niż mandatów do uzyskania, o pierwszeństwie rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję okręgową.
4. Komisja okręgowa sporządza protokół przeprowadzonego głosowania i wyborów w okręgu wyborczym, który przekazuje niezwłocznie komisji wojewódzkiej.

Art. 31.

1. Komisja wojewódzka na podstawie protokołów otrzymanych od komisji okręgowych stwierdza protokolarnie wyniki wyborów do rad powiatowych izby i przedkłada sprawozdanie z wyborów zarządowi izby.
2. Zarząd izby zwołuje pierwsze posiedzenia rad powiatowych izby nie później niż w terminie 21 dni od dnia wyborów do rad powiatowych izby.

Art. 32.

Szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania wyborów do walnego zgromadzenia, w tym do rady powiatowej izby, określa, w drodze uchwały, Krajowa Rada Izb Rolniczych.

Art. 33.

Pierwsze posiedzenie nowo wybranego walnego zgromadzenia zwołuje ustępujący zarząd, nie później niż w terminie 42 dni od dnia wyborów do rad powiatowych izb. Do czasu wyboru przewodniczącego obrady pierwszego posiedzenia walnego zgromadzenia prowadzi najstarszy wiekiem członek walnego zgromadzenia obecny na posiedzeniu.

Art. 34.

1. Wygaśnięcie mandatu członka walnego zgromadzenia następuje wskutek:
 - 1) utraty prawa wybieralności,
 - 2) zrzeczenia się mandatu,
 - 3) prawomocnego wyroku sądu orzeczonego za przestępstwo umyślne,
 - 4) śmierci.
2. Wygaśnięcie mandatu stwierdza walne zgromadzenie.
3. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka rady powiatowej izby rada powiatowa izby, po stwierdzeniu wygaśnięcia mandatu, podejmuje na następnym posiedzeniu uchwałę o wstąpieniu na jego miejsce kandydata, który w wyborach uzyskał kolejno najwyższą liczbę głosów w tym samym okręgu, a nie utracił biernego prawa wyborczego. W przypadku uzyskania równej liczby głosów przez dwóch lub więcej kandydatów o uzyskaniu mandatu rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez radę powiatową.

Rozdział 5**Zasady gospodarki finansowej izb****Art. 35.**

1. Dochody izb pochodzą:
 - 1) z odpisu w wysokości 2% od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego pobieranego na obszarze działania izby,
 - 2) ze środków na realizację zadań zleconych przez administrację rządową lub samorządową,
 - 3) z udziałów lub akcji spółek, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2 lit. a),
 - 4) z innego majątku izby,
 - 5) z darowizn, zapisów, dotacji i innych wpłat,
 - 6) ze składek członkowskich,
 - 7) z opłat z tytułu usług świadczonych przez izbę,

- 8) z wpływów z oprocentowania rachunków bankowych oraz lokat.
2. Wpływy z podatku rolnego stanowiące dochody izb określone w ust. 1 pkt 1 gminy odprowadzają na rachunki bankowe właściwych izb w terminie 21 dni od dnia, w którym upływa termin płatności danej raty podatku rolnego.
 3. Dochody izb z odpisu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przysługującego od wpływów gminy z tytułu zaległości podatkowych w podatku rolnym oraz odsetek za zwłokę od tych zaległości, gminy odprowadzają na rachunki bankowe właściwych izb w najbliższym terminie, o którym mowa w ust. 2, przypadającym po dniu wpływu tych dochodów na rachunek bankowy gminy.
 4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje na wniosek zarządu izby kwartalne informacje o stanie i terminach realizacji dochodów izb, o których mowa w ust. 1 pkt 1.
 5. Jeżeli dochody, o których mowa w ust. 1 pkt 1, pobrane na rzecz izby rolniczej nie zostaną przekazane izbie rolniczej w terminie, przysługują jej odsetki ustawowe.
 6. W przypadku nieprzekazania izbie rolniczej dochodów z tytułu odpisu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przysługuje jej prawo dochodzenia należnego świadczenia wraz z odsetkami ustawowymi.

Art. 35a.

1. Izby są obowiązane do przekazywania na wyodrębniony rachunek bankowy Krajowej Rady Izb Rolniczych kwoty z tytułu odpisu od dochodów, o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1, w wysokości określonej w drodze uchwały przez Krajową Radę Izb Rolniczych, w terminie 7 dni od dnia wpływu tych dochodów na rachunki bankowe izb.
2. W przypadku niedotrzymania terminu określonego w ust. 1 Krajowej Radzie Izb Rolniczych przysługuje prawo dochodzenia należnego świadczenia wraz z odsetkami ustawowymi.
3. Środki finansowe z odpisu, o którym mowa w ust. 1, przeznacza się na wyrównanie dochodów izb, których wpływy z tytułu odpisu, o którym mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1, zostały zmniejszone w wyniku udzielania ulg, zwolnień, odroczeń lub umorzeń podatku rolnego albo zastosowania zaniechania poboru tego podatku lub jego raty.
4. Krajowa Rada Izb Rolniczych przekazuje środki na wyrównanie dochodów, o których mowa w ust. 3, za dany kwartał na wniosek właściwej izby w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.
5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, należy dołączyć zaświadczenia wydane przez właściwe organy gmin, określające wysokość wpływów zmniejszonych w danym kwartale z tytułu podatku rolnego w wyniku udzielania ulg, zwolnień, odroczeń lub umorzeń podatku rolnego albo zastosowania zaniechania poboru tego podatku lub jego raty.
6. Szczegółowe zasady dysponowania środkami przeznaczonymi na wyrównanie dochodów izb, o których mowa w ust. 3, określa, w drodze uchwały, Krajowa Rada Izb Rolniczych.

Art. 35b.

1. Koszty związane z uczestnictwem izb rolniczych, związków zawodowych rolników indywidualnych oraz społeczno-zawodowych organizacji rolników w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej są w roku 2014 ponoszone przez Krajową Radę Izb Rolniczych i dofinansowywane z budżetu państwa w formie dotacji celowej.
2. Dofinansowania udziela się, na wniosek, Krajowej Radzie Izb Rolniczych, na podstawie umowy zawartej między Krajową Radą Izb Rolniczych a ministrem właściwym do spraw rolnictwa.
3. Krajowa Rada Izb Rolniczych otrzymując dofinansowanie jest obowiązana prowadzić wyodrębnioną ewidencję księgową środków z tytułu dofinansowania oraz wydatków dokonanych z tych środków.
4. W razie nieprowadzenia ewidencji, o której mowa w ust. 3, pobrane dofinansowanie podlega zwrotowi jak dofinansowanie wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem.
- 4a. Krajowa Rada Izb Rolniczych przedstawia ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, corocznie do dnia 15 stycznia, informację z uczestnictwa izb rolniczych, związków zawodowych rolników indywidualnych oraz społeczno-zawodowych organizacji rolników w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej.
5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowy zakres i tryb udzielania oraz sposób rozliczania dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem izb rolniczych, związków zawodowych rolników indywidualnych oraz społeczno-zawodowych organizacji rolników w organizacjach, o których mowa w ust. 1,
 - 2) konieczne elementy umowy o udzielenie dofinansowania kosztów, o których mowa w ust. 1,
 - 3) konieczne elementy informacji, o której mowa w ust. 4a– mając na względzie zapewnienie prawidłowości i przejrzystości wydatkowania środków publicznych.

Art. 35c.

Środki pochodzące z budżetu państwa przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z uczestnictwem izb rolniczych, związków zawodowych rolników indywidualnych oraz społeczno-zawodowych organizacji rolników w organizacjach, o których mowa w art. 35b ust. 1, nie podlegają egzekucji, z wyjątkiem przypadku gdy zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Art. 36.

Izby prowadzą rachunkowość i sprawozdawczość zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami prawa.

Rozdział 6

Reprezentacja krajowa izb

Art. 37.

1. Izby tworzą Krajową Radę Izb Rolniczych, zwaną dalej „Krajową Radą”.
2. Krajowa Rada posiada osobowość prawną.
3. W skład Krajowej Rady wchodzi prezesi izb oraz wybrani przez walne zgromadzenie delegaci po jednym z każdej izby.

Art. 38.

Do zadań Krajowej Rady należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie izb przed Sejmem, Senatem i organami administracji rządowej, z wyłączeniem administracji rządowej w województwie,
- 2) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz założeń i programów polityki rolnej,
- 3) przedstawianie właściwym organom, o których mowa w pkt 1, oraz organom samorządu terytorialnego wniosków w sprawie sytuacji w rolnictwie oraz inicjatyw w zakresie regulacji prawnych,
- 4) udzielanie izbom pomocy w wykonywaniu ich zadań,
- 5) zarządzanie wyborów do walnych zgromadzeń izb.

Art. 39.

1. Organem Krajowej Rady jest zarząd wybierany i odwoływany w głosowaniu tajnym przez Krajową Radę spośród jej członków.
2. Zarząd Krajowej Rady stanowią: prezes, wiceprezes oraz trzech członkowie.

Art. 40.

Uchwały zarządu zapadają większością głosów, w obecności co najmniej połowy jego składu. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos prezesa.

Art. 41.

1. Zarząd realizuje swoje zadania przy pomocy biura.
2. Biurem kieruje dyrektor, który w stosunku do pracowników biura wykonuje czynności z zakresu prawa pracy.
3. Dyrektora biura powołuje i odwołuje zarząd.

Art. 42.

1. Organem Krajowej Rady jest również komisja rewizyjna wybierana i odwoływana w głosowaniu tajnym przez Krajową Radę spośród jej członków.
2. Komisja rewizyjna składa się z 5 osób.

3. Członek komisji rewizyjnej nie może być jednocześnie członkiem zarządu Krajowej Rady.

Art. 42a.

1. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Krajowej Rady będącego członkiem komisji rewizyjnej lub członkiem zarządu Krajowej Rady, Krajowa Rada dokonuje wyboru uzupełniającego na najbliższym posiedzeniu przypadającym po dniu wygaśnięcia mandatu.
2. W przypadku odwołania komisji rewizyjnej lub zarządu Krajowej Rady, bez równoczesnego wyboru nowego organu, dotychczasowy organ działa do czasu wyboru nowego organu.
3. Zarząd wybierany jest na pierwszym posiedzeniu Krajowej Rady.
4. Jeżeli zarząd nie zostanie wybrany na pierwszym posiedzeniu, wyboru zarządu należy dokonać w ciągu 3 miesięcy od dnia odbycia tego posiedzenia.

Art. 42b.

Członkom Krajowej Rady, komisji problemowych, zarządu oraz komisji rewizyjnej Krajowej Rady przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych na zasadach określonych przez Krajową Radę.

Art. 43.

1. Dochody Krajowej Rady pochodzą:
 - 1) ze składek opłacanych przez izby,
 - 2) z darowizn, spadków i zapisów,
 - 3) z opłat z tytułu usług świadczonych przez Krajową Radę,
 - 4) z wpływów z oprocentowania rachunków bankowych oraz lokat,
 - 5) z innych źródeł.
2. Składki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, są pokrywane z odpisów od dochodów izb, określonych w art. 35 ust. 1. Wysokość, sposób i terminy opłacania składek przez izby określa Krajowa Rada w drodze uchwały.
3. Zarząd izby przekazuje Krajowej Radzie kwartalne informacje o stanie i terminach realizacji dochodów izb, o których mowa w art. 35 ust. 1, do 15 dnia miesiąca następującego po upływie danego kwartału.
4. Jeżeli należności z tytułu składek na rzecz Krajowej Rady nie zostaną przekazane przez izbę w terminie, Krajowej Radzie przysługują odsetki ustawowe.
5. W przypadku niedotrzymania przez izbę terminu wpłaty należności z tytułu składek na rzecz Krajowej Rady, przysługuje jej prawo dochodzenia należnego świadczenia wraz z odsetkami ustawowymi.

Art. 44.

Szczegółowe zasady organizacji i gospodarki finansowej Krajowej Rady określa jej statut.

Art. 45.

1. Organy administracji rządowej zasięgają opinii Krajowej Rady o projektach ustaw i aktów wykonawczych dotyczących rolnictwa, rozwoju wsi oraz rynków rolnych.
2. Termin do przedstawienia opinii, o której mowa w ust. 1, nie może być krótszy niż 14 dni od dnia doręczenia projektu.
3. Nieprzedstawienie przez Krajową Radę stanowiska w wyznaczonym terminie uważa się za akceptację przedłożonego projektu.

Rozdział 7
Nadzór nad izbami**Art. 46.**

Nadzór nad działalnością izb sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem.

Art. 47.

1. Nadzór nad działalnością Krajowej Rady sprawuje minister właściwy do spraw rolnictwa, a nad działalnością izb – właściwi wojewodowie.
2. Nadzór nad gospodarką izb w zakresie wykorzystania środków przekazanych na realizację zadań zleconych sprawuje organ zlecający te zadania.
3. Do gospodarki środkami, o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 88, poz. 961, Nr 98, poz. 1070, Nr 100, poz. 1082, Nr 102, poz. 1116, Nr 125, poz. 1368 i Nr 145, poz. 1623 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 363 i 365 i Nr 74, poz. 676).

Art. 48.

1. Zarząd izby przedstawia organom nadzoru uchwały organów izby oraz zatwierdzone przez walne zgromadzenie sprawozdanie z rocznej działalności izby w terminie 14 dni od dnia ich uchwalenia.
2. Organy nadzoru, o których mowa w art. 47 ust. 1, mogą stwierdzić nieważność uchwał organów izby w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia ich doręczenia.
3. W terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji organów nadzoru stwierdzających nieważność uchwał organów izby zarządowi izby przysługuje prawo zaskarżenia tych decyzji do sądu administracyjnego.

Art. 49.

W razie powtarzającego się naruszenia prawa przez zarząd izby, minister właściwy do spraw rolnictwa może zwołać, na wniosek wojewody, walne zgromadzenie w celu rozpatrzenia jego wniosku o odwołanie zarządu i powołanie nowego zarządu.

Rozdział 8

Przepisy szczególne, przejściowe i końcowe

Art. 50-55. (pominięte).¹⁾

Art. 56.

1. Nazwa „izba rolnicza” może być używana wyłącznie w odniesieniu do izb, o których mowa w ustawie.
2. Podmioty posługujące się nazwą „izba rolnicza” przed dniem wejścia ustawy w życie są obowiązane dokonać zmiany swojej nazwy, z uwzględnieniem ust. 1, w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
3. Wniosek o zmianę wpisu we właściwym dla nich rejestrze jest wolny od opłat sądowych.

Art. 57.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 czerwca 2002 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o izbach rolniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 927).